

Mäntsälän kunnan lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmaan 19.10.2026

Mäntsälän kunta kiittää mahdollisuudesta lausua Keusoten tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman palveluverkkosuunnitelmasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Palveluverkkosuunnitelman tavoite

Mäntsälän kunta pitää erittäin perusteltuna ja kannatettavana mallia, jossa hyvinvointialueen ydintoiminnot sijoittuvat viiteen keskeiseen kiinteistöön sisältäen myös Mäntsälän Sote-keskuksen. Muut palveluverkkoselvitystä varten laaditut skenaariot eivät ole Mäntsälän näkökulmasta toteuttamiskelpoisia.

Visio palvelujen verkostosta 2035

Päivitetty visio palveluiden verkostosta 2035 on erittäin hyvä ja kannatettava. Siinä hyvinvointialueen palveluita keskitetään viiteen keskeiseen kiinteistöön (sote-keskukset) jotka hankitaan tai tuotetaan omaan omistukseen tai vuokrataan pitkäaikaisilla sopimuksilla hyvinvointialueen käyttöön. Sote-keskukset sijaitsevat Järvenpäässä, Hyvinkäällä, Nurmijärvellä, Tuusulassa ja Mäntsälässä. Kunta näkee myös erittäin hyvänä linjauksena sen, että sote-keskukset hankitaan tai tuotetaan omaan omistukseen tai vuokrataan pitkäaikaisilla sopimuksilla. Kunta onkin valmis keskustelemaan esimerkiksi sote-kiinteistön myynnistä hyvinvointialueelle tai vaihtoehtoisesti pitkäaikaisesta vuokraamisesta. Kunta pitää valitettavana linjausta, että Kiljavan sairaala Oy:n tiloista luovutaan. Mikäli osastokuntoutukselle tarvitaan edelleen jatkossa tiloja, on kunta valmis keskustelemaan myös niistä.

Investoinnit ja kehitystoimet

Palveluverkkosuunnitelmassa esitettyyn investointiohjelmaluonnokseen sisältyy mm. Mäntsälän paloasema ja Mäntsälän ikääntyneiden ja vammaispalvelujen asumispalveluyksikkö. Kunta pitää näitä erittäin tärkeinä, tarpeellisina ja yksinomaan kannatettavina investointeina.

Muut suunnitelmaan liittyvät kommentit

Mäntsälän kunta kiinnittää huomiota siihen, että tulevia palveluratkaisuja tehdessä huomioidaan koko hyvinvointialueen alue ja sen asukkaat, jotta myös mäntsäläläisille voidaan taata.

- **Sote-palvelujen yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus Sote-järjestämislaissa** (4 §) säädetyn mukaisesti: Maantieteellisesti laajan hyvinvointialueen koillisosassa tarvitaan oma sote-keskus. Mäntsälän toimipiste palvelee myös lähikuntien asukkaita. Sähköiset asiointipalvelut eivät korvaa fyysisten lähipalveluiden tarvetta.
- **Kohtuulliset asiointimatkat:** Pohjois-Mäntsälästä ja Koillis-Uudeltamaalta muihin sote-keskuksiin on matkaa jopa yli 50 kilometriä, eikä toimivia ja suoria julkisia yhteyksiä ole. Asiointikyyteihin oikeutetuilta on vähennetty oikeuksia asiointimatkoihin, mikä heikentää heidän kohdallaan palvelujen saavutettavuutta. Kymmenien kilometrien asiointimatkat lisäävät väijäämättömästi yksityisautoliikennettä ja kela-kyytien tarvetta alueella, jossa julkinen liikenne on vähäistä. Tämä on ristiriidassa kestävä kehityksen ja ilmastotavoitteiden kanssa sekä lisää yleisiä liikkumisen kustannuksia.
- **Lähipalvelut ja turvallisuus:** Paikalliset palvelut ovat erityisen tärkeitä lapsiperheille, ikääntyneille ja ihmisille, joiden on vaikea kulkea pitkiä matkoja. Mäntsälän terveysaseman läheisyyteen on rakennettu runsaasti ikääntyneiden palveluasumista, joissa tarvitaan lähellä toimivan sote-keskuksen palveluita.
- **Elinvoima ja todelliset kustannukset:** Oma sote-keskus on tärkeä osa kasvavan ja lapsiperheiden sekä ikäihmisten suosiman Mäntsälän palveluja sekä ihmisten turvallisuudentunnetta, kunnan houkuttelevuutta ja kehitystä. Lakkauttamisen säästöt jäävät näennäisiksi, jos asiointimatkat pitenevät, saavutettavuus romahtaa ja palvelutarve siirtyy muualle. Lähipalvelujen heikentyminen nostaa kynnystä hakeutua ajoissa hoitoon. Tämä johtaa sairauksien pahenemiseen ja hoitovelan kasvuun, mikä lopulta lisää huomattavasti kalliimman erikoissairaanhoidon sekä päivystysten kuormitusta ja kustannuksia.
- **Huoltovarmuus, varautuminen ja kriisinkestävyyteen vastaaminen:**

Mäntsälän terveysasema on keskeinen osa hyvinvointialueen koillisen alueen poikkeusoloihin varautumista ja huoltovarmuutta. Maantieteellisesti hajautettu palveluverkko ja toimiva paikallinen terveyskeskus takaavat sen, että alueella säilyy kriittinen hoito- ja toimintakapasiteetti myös häiriötilanteissa, kuten poikkeusoloissa, suuronnettomuuksissa tai epidemiatilanteissa. Palvelujen liiallinen keskittäminen pitkien etäisyyksien päähän haavoittaa alueellista huoltovarmuutta ja vaarantaa väestön perustason terveydenhuollon toimivuuden ja turvallisuuden kriisitilanteissa.